

Előfizetési ár:

Vidéken: Helyitt: Évi negyedszámra 2 f. 50 kr. Évi negyedszámra 2 f. 24 kr. Félévre 1 f. 5 f. 40 kr. Félévre 1 f. 4 f. 48 kr. Eladási ár egy számonként tínes.

HETILAP

Hirdetések és magánviták:

Hirdetések és magánviták melyhez minden izbeni ták négy hasábos gar beiktatásáig még 10 pkr. mond sora 3 p. kr., a helyégedj számítandó.

Az iparvilág, tudomány, művészet és szépirodalom köréből.

E lap, szellemi és anyagi ügyeit illető minden levelt a SZERKESZTŐSÉG-hez czimzendő.

Bérmegtelen leveleket csupán rendes levelezőinknek fogadjuk el. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Megjelen e lap jelen ivayi alakjában, minden szerlén és szombaton délben.

Tartalom:

Képek a mezei életből. II. Agricola. — Színészet, és színházunk. K. K. L. — A keleti kérdés. K. — Levelezés: Háromszék. Nagy-Bánya. — Hírüzér. — Adakozatok a Barra-émlékre. — Nyílt tér. Hálanyilvánítás. — Tárca: Vegyesek. — Piaczi ár. — Hirdetések.

Képek a mezei életből. *)

II.

A legmegragadóbb képek egyikét tárja elénk falun az ünnep. A munkát megszakasztó hetedik nap vasárnapnak, a három főünnep sátoros ünnepnek nevével viseli. Egy ily napon a népet otthon az ő tüzhelyénél, faluja körében látni feleséges egy látvány!

A természet maga dolgozni látszik e napok örömeire. Nem egyszer tapasztaltam életomban, hogy a legborongóbb, szeszélyesebb idő vasárnapra és ünnepekre kiderült. Tud a jó isten — mond ilyenkor az együgyű földmives — hogy nekünk ez egyetlen napunk van nyugalomra s vidámságra, azért akkorra rendszeren jó időt szokott adni!

Nincs is arról a kéjes nyugalomról, azon jóléti érzésről fogalma más osztálybeli embernek, mit ilyenkor a földmives eseléseivel, dolgozó emberei- és barmaival érez. Látni kell ezt, vagy éppen benne lenni, hogy meg tudjuk érteni a falusi ünnep nyugalmanak kimondhatlan édességét. Ez állapotot sem költő, sem bölcsész soha jellemzőbben ki nem fejezte, mint a szent könyvrő: hetedik napon megszűnik a teremtéstől és megszenteléstől.

A korány szürkülete később szakadoz mint mivesnapon. A nap halkabban emelkedik, s előbb a hegyek legmagasabb csúcsait pirosván meg, lassudan száll alább alább arany sugára, s ize maga előtt az éj árnyát, míg végre völgy és falu ezüst fénytengerben uszik, s a rónák kék ködtestei a völgy felett tovább tovább a hegyekre vonulván, utoljára az ég zománczos azurjában tűnnek el.

Szép az ünnep falun, széppe teszi maga a természet és az ég rendelése!

Mély csend ül a vidéken, a falu felett, az utcákon. A gazda hosszasan nyugszik ágyában, némelyik lapot olvas; a házi nők a szobákat és gyermekeket rendez, csinosítja, a cselédek dolgaikat végezve reggeliznek, s tisztába öltözködni sietnek; a kapuk előtt az utcák mindkétfelől megseperve s a tisztaságok közepében fehér inges kis gyermekek a földön játszadoznak s kezeikben szétszilált virágokat tartanak.

Az istállóknak tárt ajtók mellett, az emberiség leghasznosabb szolgálói, a barmok, melyek a földet forgatják, királynak és koldusnak kezébe kenyeret adván, elnyujtozva fűnek és pihennek, rendre nézve hű gondviselőjök — jó gazdájuktól. Boldog állatok! számotokra vannak az ének napjai, midőn a legszarnokabb ember is a jármot nyakatokról levenni kénytelenül. Hány ember és népfaj van a föld mivelt és nem mivelt részeiben, mely a nyomor és szolgaság jármot minden időben egyiránt hordozza?!

A nap emelkedik, az udvarokon tisztába öltözve kezd járni a ház népe, az ifjuság virágot tűz kalapjába és mellére, a kapuk eleje

*) Lásd Hetilap 34-ik sz.

népesedni kezd, az utcákon jó megy az ünnepileg öltözött nép, a harang megkondul s imára hívja a gyülekezetet. A családapák és anyák gyermekeikkel, derék ifjak szép hajdonokkal, öregek és ifjak, gazdagok és szegények, kisdédek és nagyok mennek az isten házába. Énekeskönyv, biblia és virág van majd minden kézben; gyász és fehér virág, rozmarin és majoránna, citrus és fodorminta, kinek kinek kora, lelki hajlamai és izlése szerint.

A keresztnek, a husvétnek ünnepeit ülik. E nap mostanság a legkomolyabb, vallásosabb ünnepeltetik. Mint áradat foly a nép a templomba. Mélán zug az ének öszhangos kíséretében a szent orgonának. S imádkozunk magunkért s mieinkért, azokért, a kiket saját akarat, és a kiket martyri sors elfoga a szent helytől, imádkozunk a bujdosókért és más szerencsétlenekért. Valóban meglepő a népet az áhitatosság óráiban látni! E fokozott buzgóság csak neki lehet tulajdona, kinek vallásos érzése sem túlzó tudomány, sem álcivilizáció meg nem bénítja. Ott áll papja a szószékben mint egy proféta, s térdre borulva vagy csak szívben és lélekben meghajolva hallgatja a nép; elfelejtkezettnek látszik mindarról a mi földi, csak az éggel társalkodik. A mit érez és szól a felkent férfi, együtt érzi, utána gondolja sőt mondja az összes hallgatóság. A ki így látja őket, nem kételkedik, hogy isten a nép gyülekezetében jelen van. A szentbeszédnek tárgya a Golgota és az utolsó vacsora; hogyan árulák el és tagadják meg Jezust barátai, tanítványi, hogy hurczolá önszájára a keresztet, mint csufohá a buta sokaság, hogy áldoztatá fel tanaiért Pilátus! És a jámbor gyülekezet a kétezer éves történetet mostaninak gondolván, megindulni látszik, könyek hullottak itt ott a szemekből. Ne higgyetek azonban — monda vigasztalólag a szentatyja — hogy a keresztre feszített Krisztusra nézve általában lett volna; nem, mert igazságtalan volt, mert idővel belöle honfainak, az emberiségnek üdve s saját nevének dicsősége származott. Kévs idő telve az ének ismét megzendült, az istentiszteletnek vége, a nép megé-pülve, megigazulva házához távozik.

Szép egy ily ünnep falun, széppe teszi a nép vallásos érzése, keresztényi áhitatossága!

A husvétnek jelképe a bárány és piros tojás. A legszegényebb ember is szert tesz szükségéhez képest ezekre. Az ebédet rendszeren a két ciklik teszi, s többnyire hozza járul a bor is, saját pénzéből a vagyonszükségeihez képest ezekre. Az ebédet rendszeren a két ciklik teszi, s többnyire hozza járul a bor is, saját pénzéből a vagyonszükségeihez képest ezekre. Az ebédet rendszeren a két ciklik teszi, s többnyire hozza járul a bor is, saját pénzéből a vagyonszükségeihez képest ezekre.

S mit tesz a nép az ünnepnapok délutánain? Két templomozás és ebéd meglevén, kezdődik a vigás és szórakozás ideje. Az öregek délutáni álmukat aluszák, a bibliából olvasgatnak s a házi majorságot gondviselik. A középkorúak, kivált a nők kapuk előtt üldögélnék, a férfiak csoportokban állva beszélgetnek, az ifjuság karöltve, virágos kalappal, lobogó fehér inggel s czifra szobkendővel tánczba siet. Ez nélkülözhetlen időtöltése a népek, miről csak nehéz időkből tud ideig óráig lemondani. Ha nagy szerencsétlenségről hall, mely a hazát vagy egyes hazafiakat, családja tagjait vagy jó barátait érte, szívesen lefizeti

a gyászadót, kibusulja magát, s azzal régi életmódjához fog; szokott kedvteléseit élvezni újra elkezdi.

Szép a népet vidámsága óráiban látni! E mindent feledő jó kedv csak neki lehet tulajdona, ki messze jövőndökre nem gondol, a multakkal lelkét tulontul nem tetpi, magas érzéseket, mély fájdalomokat keblében nem ápol. Ámde azért természete szerénti egyszerű fogalmi hazáról és nemzetéről, büről és örömről, remény és emlékezőről megvannak. Felejtü őket de el nem felejtü; félre teszi, de szívéből végkép ki nem szakítja; békésebben lüri, könnyebben hordozza a mi fáj, de biztosabban is éri el, a mi után kezét az önel-tökéltésig vasakarátával kinyujtja.

A táncz népe be van gyűlve, hegedü és czimbalom az ő kedves zenéje; izmos karok ölelik rózsapiros leányok karcsu derekát; hol busán csendesesen, hol vidámon és sebesen megy közben a táncz, a legények keze a tánczosnők csipőire téve. A zene nem elég a belső kedv vagy bu kifejezésére, patlanós rimes mondások könnyilik a szív buját, mondják el a kebel együgyü szerelmét, emelik a közjó kedvet: Katonának vagyok írva, bar-na hajam le van nyírva; három a táncz mind halálig, ki világos ki viradtig; adj egy csókot én is mást, így nem csaljuk meg egymást; ne nézz reám ne kaczagj, mert a szívem meghasad; huzzad cigány pengőt adok, am én magyar legény vagyok — oj, haj, ihaj! mondják, ráverik a sarkot és sarkantyut és az udvar porzik, a csür vagy ház földé döng bele, úgy foly a táncz; és beszélnek egymás holi történetét, panaszaikat, mondják melyik leány legénynek tett virágot kalapjába sat; hevülnek az arczok és szemek, kezdődnek és tovább szövdönek az ismeretségek, a szülők hol intőleg, hol bátorítólag nézik gyermekeiket, a kisebbek a nagyobbakat utánozzák; közbe-közbe elhallgat a zene, beszélgetés, járás, ö-llekezés tölti be az idő hézagát; magyar és cigány a népek kedves nótái, néha a németet is tánczolniá kell egy vagy más kedvitt.

Igy foly a délután, néha az est is, míg a kiforrott szenvedély lecsillapodik, a kedvek meglegülnök, s éjjel vagy hajnal, csendőr vagy a holnapi nap emlékezése az ifju népet a szülői és gazdai hajlékukba téríti.

Az ünnepek időtöltése falun még a szám-vételek, következő heti munkarendezés, mezők és vetések megjárása, beteg- és szomszédlátogatások, barátságos fölkeresések, egy pohár bor, egy pipa jó dohány, egy ütés kártya, falugyűlések s azokon a mit parancsolnak megajánlása sat.

Ilyen az ünnep falun; az a mezei életnek nem minden vonzatosság nélküli képe!

A nap lenyugodott csendesesen mint föl-kelt; holnap ismét fölkelend és ismét leáldozand, de ez és ama nap között nagy lesz a különbség: egyik nyugalomnak és vidámságnak, a másik munkának és veritékezésnek ideje. Képében ennek is sok érdekes van. Állitsuk össze főbb vonásait a jövő számrá.

Agricola.

Színészet és színházunk.*)

X.

Mintha még most se hihetnők, hogy csakugyan vége az annyira megnehezült színházi éveknek; mint egy könnyű halottnak alig merünk sírjára gondolni, nehogy újra fölébredjen.

E színházi év sok szomorú és sok öröndetes jelenetet merite azon figyelő előtt, ki a nemzet történetét a belélet színeiben vizsgálja. Ezen tapasztalatok sarkköve, hogy az opera megbuktatá társaságát, s jövőbeni tartása megbuktatná magát a színházat. Hogy ezen állításunkat számokban be fogjuk bizonyítani, e lapokban még apr. 1-én megígértük. Azóta A. B. C. gróf hazánkba e tárgyban sok szakismerettel ment át: hogy ne ismételjünk, jelen cikkem inkább csak történelmi jegyzeteknek kívánom tekintetni.

Hogy a jövő évre operánk nem lesz, már el van döntve. De minthogy sokan vannak még, kik úgy lehetnek az operával, mint a falusi ember, ki a fali órára a kis zsebbe lit ráadásul óhajtá: nem árt belépillantnunk a színházi költségvetésbe, hogy belássuk, mibe kerül egy opera.

Kacsvinszki társasága 185¹/₂ telén, mikor a Hunyadi, Profétát adni kezdék: 50—55 tagból áll, melynek nagy részét mind az opera vévő igénybe, annyira, hogy kivéve néhány első rangú drámai színészt, a többi mind kardalok vala. S mégis a Proféta, mondhatni, e társaság kezében megbukott. A kiállítás, disztimény és jelmezek mintegy 1500—2000 pfrba kerültek, s közönségünk nagy része minthogy már Pest és Bécsből ismerte, s minthogy a társaság személyzetének egy szerep sem felelt hangjában, kevés művelvézet nyújtja, s közönsége nem látogató, mint reménylénk. Itt kezdődik Kacsvinszki pénzszava, itt vettett el a bukás bötásköve, mert addig Kacsvinszki oly tele színházaknak örvendte, hogy a pénzt csak amugy szórta. A Proféta által hozott hárosulás miatt tagjai felét nyárra elereszté. Más felével Brassóba ment, hol mint mondják operájának meg volt közönsége; mégis mire visszajött, üres pöntárt hozta. Vagyis nyíltan szólva, az opera magát Brassóban sem fizeté.

Üszszel visszajöttök, de hányan? Taborozski, első énekesnő, Szerdahelyi K. buffo és drámai komikus, Szombathi, második tenor nélkül az opera; a drámánál hiányzott a primadonna, a szerelmes a drama-személyzet e két sarkköve; a népsziuművekből hiányzott Szabó, az énekes; hiányzott egy karmester; hiányzott annyi minden, hogy jó előadásokra még gondolni is képtelenség volt. Mert a tagok hiánya mellett hiányoztak az új darabok, hogy ma Eduárd és Kunigundában, és holnap Kunigunda és Eduárdban kelle gyönyörködnünk. Es a választmány, mely az egész társaságnak egy oly hónapi díj kifizetésével kezdé működését, mi még Kacsvinszki alatt veszett vala be; egész febr. 16-káig a díj pontosan fizelte.

Mi volt e díj, annak tiszta felfogására ezennel közöljük az ideit, s mint említők, félig szervezett társulat tagjait és havi illetékét.

Szerdahelyi Nelli, mint első énekesnő húzott 130 pfrt.

Fólinusné, mint drámai és operaitag 120 "

Erdélyi Mária, mint második énekesnő 60 "

Farkas József, mint alistané 40 "

Kacsvinszkiné, mint egyik kardal vezelő 50 "

Fólinus János, mint első tenor 100 "

Stógor Béla, első bassista 80 "

Vasadi, második bassista 45 "

Mezei Vilmos, mint bariton 50 "

Kacsvinszki, mint második bariton 50 "

Összesen 675 pfrt.

* Lásd Hetilap 31. szám.

Es ez oly öszveg, mely csupán a solz parthiekra esett, melyhez hozzá veendő lesó a kardalok személyzet, mely kevés kivétellel a drámai személyzet is felhasználta, miert mindeniknek drámai havi díjja utánpótlatolt. Mert a tiszta drámai szerepekre csakis a következők valának fizetve; mint:

Laczkóziné, mint nőjellemszereplő	80 pfrt.
Szabóné, második drámai szereplő	50 "
Rónainé, mint naiv drámai és népsziumű játékos	45 "
Rónai, mint cselszöví szereplő	50 "
Károlyi Lajos, mint férj-jellem szereplő és kardalok	65 "
Lendvay, mint szerelmes	60 "
Csiszér, mint öreg	40 "
Lukácsi, mint fiatal jellemeket vivő	25 "
Összesen	415 pfrt.

Ezekhez járul a harmadik osztály, mely mind az operában, mind a drámában szerepelt. Milyenek:

Csiszérné	40 pfrt.
Bertényiné és leánya	45 "
Bús Kati	20 "
Károlyi, mint kardalok	20 "
Szücs, a drámában öreg	40 "
Almási, drámában cselszöví	45 "
Tóth Soma, tánczos	45 "
Vadász	30 "
Hoványi	22 "
Bokor	16 "
Senyei	16 "
Szabó Mózes	26 "
Nagy Józsi nejevel	60 "
Kovács nejevel	66 "
Berei, ságó	35 "
Pénztárnok	26 "
Fodrász	18 "
Kellékek gyűjtője	32 "
Három díszítő	50 "
Szinszolja	10 "
Három szabó	55 "
Tűzvevő	6 "
Összesen	723 "

Mely három öszveget ha öszszadjuk, megkapjuk színházunk rendes havi költségét, mi tesz 1813 pfrtot.

Melybe azonban a napi költségek, mint zenekar, színlap nyomtatás, napi díjasok fizetése, világítás sat. mi drámánál minden nap egyremásra számítva 36, operánál 58 pfrta szokott menni, beleszámítva nincs.

Valamint azt sem szabad kifelednünk, hogy a fennebbi havidíjak mellett majd minden színész jutalmjátékokat húza, még pedig oly aránytalanul, hogy pl. Fólinuséknak 8, Szerdahelyi N-nek 4, s a többinek 1—2—3 jutalmjáték volt biztosítva.

Ekkora fizetése volt a társaságnak, mely annyira hiány volt, hogy jó drámát nem adhatta; az opera pedig ha Fólinus, (mint ezt februárban tevé) berekedt, egész hónapig hallgatott; de azért fizetni kelle az operatársra kívántató több mint 1000 pengőt.

Ha már most egy rendes opera- és dráma-társaság havidíját 2500 pfrban megalapítjuk, s hozzáteszszük a fennebbi alapon 8 opera és 16 dráma napi költségét, mi 1040 pfrtot tesz: akkor ki kell mondanunk, hogy egy operai és drámai szintársaság havi költsége nem lehet kevesebb mint 3500 pfrt. Mi 10 hónapot véve egy esztendőnek, mit meg alapított társaságnál venni is kell: akkor Kolozsvárnak egy éven át 35,000 pfrtot kell befizetni. Es ebből még sem ruha, sem könyvtár fedezve nincs; mire évenként, hozzávéve az igazításokat 5000 pfrtot még igénybe vesz a színház. Következéleg 40,000 pfrtot kellene a színháznak behajtani évenként, ha drámát és operát ugy akarunk tartani, hogy igényeinknek megfeleljen.

Részemről a költségvetés inté szavat méltányolva, kénytelen vagyok kimondani, hogy akkor, midőn Pest felséges operája s művé-

szi drámája évenként csakis 70,000 pfrtot képes behajtani: Kolozsvár 40,000 pfrtot sehogy sem hajthat. Miből egyszerű következtetés marad az, hogy: éljen a dráma és népsziumű, mint olyan, mely 15,000 pfrtal fentartható, mit mint ilyet fenn is tudunk s fenn is fogunk tartani. Az opera: gyönyör; a dráma: haszon és gyönyör. K. L.

A keleti kérdés.

Említettük már, hogy azon villámszóró fölleg, mely keletét végpusztulással fenyegeti, századok óta gyűl, s egy százada már, hogy tornyosulását látja egész Europa. Napoleonról mondják, hogy egyik útközénél szétágyuztatá a fellegeket: ily merész gondolat segíthetne csak is kelet elhanyagolt ügyén.

A porta puha divánain, csibukja és háreme kábító illata árjában hosszasan szunyokált, mint kellett volna. Mondhatni csak akkor vette észre magát, midőn 1821-ben a görög lázadás első menykő-csattanása eldörgött feje fölött.

E vihar szelét Ypsilanti herczeg, egy muszka tábornok indítá Muszkaország felől. Görögország fegyverre kelt, a porta fölkelte sergeit. S csak akkor látta, hogy fegyvere elég van, de nincs katonája; csak midőn pasáit a görög fölkelés soráiban szemlélte, vette észre, hogy ben és kün fel vannak támadva ellene.

II. Mahmud szultán egyike lévén az ozman birodalom legtevékenyebb szultánainak, ben óriási reformokhoz, kün óriásibb harcokhoz készüle. Igy következett be, hogy a görög forradalom folytán 1826 jun. 17-kén 15,000 jancsárt lesújtva, a belmozgalom kigyófejeit öszszétörte.

Azért Görögországot még sem tarthatá meg: az Europa népei rokonszenvének engedő diplomatia azt felszabadítá.

E csapást új követte. 1831-ben Mehemed Ali, egyiptomi pasa, a jancsárok fenmaradt részével öszszesküvést idéze elő, mely a szultán megbuktatására vala intézve. A sergmozgalmakat Mehemed még azon év octoberében megkezdé. A csata kitört, s más évben is folyt. E veszély közepett a gyengeségét tovább nem titkolható porta Oroszországtól egy ajánlatot fogada el, mely igen sokat kezd hasonlítani Esopus azon meséjéhez, melyben az ember és a ló vadászni indultak, s a nyereg az ember hátra került. Oroszország ugyanis azon ajánlatot tette a portának, hogy ő Mehemed ellen serget fog számára küldeni. Mire 1833 febr. 20-kán Konstantinápoly közelében az orosz flotta kikötött; a szárazai erő pedig ott állt Odessánál csatakezésen.

Ekkor Europa is ébredezni kezdte. Mehemed mozgalmait addig a francia udvar pártolá, mert Angliától Egyiptomot féltette; Anglia pedig Mehemed működését behunyt szemmel nézte, mert gyengülésével Egyiptomra számitott, hol indiai birtokához oly rég utat akarna nyitni magának.

Az orosz haderő csatakezés volta Europa féltékenységét fölébreszté, láták, hogy a porta e szerint Oroszország szakmányával eshetik: Franciaország és Anglia egyezkedésekre hívak fel a harczólag elszak; s a békét 1833 máj. 6-án Kiutahiában megköték, melyben a porta Mehemednek igen sok engedélyt ada.

A béke megvolt, s most már az orosz segélyérti kárpótlás kérdése merült fel. Következében gróf Orloff, mint az orosz hadvezére a portával 1833 jul. 8-kán köté azon nevezetes chunkiár iskeléssii szerződést: melynél fogva, a török birodalom épsege fenntartására a porta és az orosz véd és dac szövetségre lépnek; s melynél fogva a porta megígérte, hogy a Dardanellák szorosát, minden hajó ellen, mely Oroszország ellensége lehetne, be fogja zárni.

Ily tévlelést, ily szerződvényt csak az ott álló orosz szuronyok között tehete a porta, s mint ilyen állandóságra nem számithatott.

prírtot ké-
ot sehoj
tetés ma-
épszimü,
ntartható,
n is fo-
a dráma:
L.
lámszörö
enyegeli,
ár, hogy
poleonról
tétágyuz-
tát segít-
n.
a és há-
ban szu-
atni csak
21-ben a
sa eldör-
eg, egy
ág felől.
fölkelté
fegyvere
időn pa-
élte, vet-
k támad-
n az o-
tánainak,
harcok-
y a gö-
17-kén
alom ki-
tarthatá
ok enge-
Mehe-
fenma-
d, mely-
e. A se-
v octo-
más év-
nyegese-
ország-
én sokat
z, mely-
tak, s a
ország u-
y ő Me-
ni. Mire
szelében
ő pedig
le. Me-
var pár-
; Anglia
szemmel
számi-
akar-
Europa
a por-
l eshe-
dedekre
1833
lyben a
t ada.
az orosz
el. Kö-
sz had-
tő azon
: mely-
fenntar-
cz szö-
ta meg-
minden
ége le-
csak az
a por-
títhattot.

Mindazáltal Oroszország e roppant elő-nyös lépése ellen Anglia és Franciaország keményen felszólalt; az egyezményt már akkor fel akará törölni: de a porta ki vala sáradva.

Az orosz már kész sergeit Anglia keletindiai birtoka ellen fordítá, mire régi viszályok alapján, azonnal ürügyet kapott. Anglia, ki a cserkeszekben keletindiai birtokai elősét látja, s azokat pénzzel és fegyverrel folytonosan segíti: ezek s indiai hadereje által az orosz benyomulást csakugyan megsemmisíté.

Ez alatt Görögország tökéletes független lett. II. Mahmud reformáló politikáját hatalmas kezdekkel mozgatta. Az orthodox törökség rokonszenvét mind inkább veszté. Mit észrevéve Mehemed Ali, 1838-ban ujra fellámadt, s magát függetlenné akará tenni. A csata folyt. Mi közben II. Mahmud szultán 1839 jul. 1-én meghala; s helyébe a mostani uralkodó lépe.

Mehemed roppant veszélyvel fenyegeté a portát; s a diplomatia belátta, hogy e veszélyben csak is az orosz fog halászhatni: elhatározták a csatának véget vetni. Anglia ment elől, s legvégül, hozzatére az orosz is, mert még nem látta megérve a gyümölcsöt, mit oly rég óta le akar szakasztani. Így köték meg a status quo kérdését 1840 jul. 15-kén Orosz és Poroszország, Austria és Anglia, kirekesztvén a szerződésből a tüzet élesztő Franciaországot. Így vonta és vonja a kabinetokat a féltékenység mind belebb a keleti kérdésbe, mely ha Oroszországtól fenyegetve nem lenne, magától összedülhetne, s összedülését csak a történetet tárogatója adná hírül a világnak.

LEVELEZÉS.

Háromszék.
Kézdi-Vásárhely is april hó 24-én nagy ünnepi szinben volt, mint Császár Ő Felsége nászünnepére kijelölt napon. Ev. ref. lelkész Szász Károly egy szép alkalomszerű könyörgésben emelte a nép imáját istenhez, melyben haláját nyilvánította, és Császár Ő Felségének Felséges neijével boldog és örömetli hosszas életét könyörögte.

Az imázás után a szabadban az Ő Felségök boldogságáért esedező szegénységhez tartott beszéde következtében az önkéntes adakozásból gyűlt 200 prfton feljuli öszveget osztották ki az illető tisztviselők a szegénység közt 24. pkrón elkezdve 1 prftig s felelyebb is, az Ő Felségök ünnepélyes összekelesök boldog emlékezte jeléül.

Ez után a katonatisztek, és cs. kir. polgári tisztviselők egész diszruhába öltözve mentek az o czebra megrendelt ebédre a Horváth-vendéglőbe, élénkítvén a különben is hálás és vig chédet a helybeli napsütötte barna hangászok zenéje is.

Nagy-Bánya apr. 23-kán.
Vidékünk martius végétől fogva esőt még nem látott, a szárazság napról napra növekedik úgy, hogy gazdáink nem száthatnak; szárazságukat nem mondhatni hogy meleg, de a száraz szél okozza inkább.

A gyujtogatás nálunk is nagyon kezd divatba jöve mindennapiassá lenni, ugyanígy, hogy városunk szinte elhagyva hűsvétra, ha a tűz korán észre nem vevődik.

Hűsvét első napján kezdődtek az első égések.

Pepitadühönczök már itt is vannak, s nem csak egy számban; a nők csupa pepitadühönczben járnak; de rá kerül a sor a pepitadühönczre is.

Végül, a politikai és törvénykezési hivatalok már szervezve vannak Magyarországon; Szinyér-Váralyára az új hivatalnokok már megérkeztek, mi a mieinket minden órán várjuk.

U. i. Mult héten Lénárd faluban több ház gazdasági épületekkel, Kishányán négy ház gazdasági épületeivel, s Felső-Fernezelyen egy ház égett le.

HIRFÜZÉR.

Kolozsvár majus 2-án.

* Herczeg fő kormányzóknak, kinek itt mulatása közbejött betegség miatt négy hónapra terjed, dr. Szabó ügyessége, s dr. Szombathelyi gőzfürdője jótékony hatása következtében annyira javult, hogy holnap városunkat elhagyja; ő magassága Szébenbe megy; onnan néhány nap után Bécsbe fog utazni.

* A színházi alap nevelésére f. év april hó 30-kán adott hangversenyből jövedelem teszen 197 f. 4 krt p. p. A költség volt 42 f. 16 krt.

E szerint tiszta jövedelem 152 f. 48 krt. p. p. Melynek fele, vagy is 77 f. 24 krt. a színházi alap számára fordítottat.

Kolozsvárt majus 3-kán 1854.
Groisz Ferdinand, választm. jegyző.

** Örömmel értesülünk, hogy a házi zenekör, mely oly szép eredményeket idézett vala elő, alakulóban van. Bell Frigyes, vidéki parancsnoksági fogalmazó, mint az egykori zenekör egyik legmelegebb tagja, ujba szerveztetése iránt a m. kormányánál már lépéseket tett.

* Fogaras Bráza nevű falujában m. hó 24-én a villám 6 házat égetett el mindenesztől. E napon Brassó felett is égi háború volt, s jég is hullott, de kárt nem tön.

* A brassói keresk. és iparkamara elnöke az april 5-ki gyűlésben jelenté, hogy Bécsben léte alatt szerencsés volt minisleri helyettes b. Geringer ur ő excjánál tisztelkedetni, s a kamara ohajtását előadni, miszerint a vasút Erdély déli részén át vitessék tovább, Brassóban leszámítolintézet állitassék sat, — mire ő excja megígérni méltóztatott, hogy ez ohajtásokra lehető tekintet lesz.

* A brassói takarékpénztár martiusban bevett 45,688 frt 40 krt, kiadott 33,393 frtot 11 krt; — a szebeni 81,821 frtot, kiadott 60,888 frtot.

— A fővárosi lapok említik, hogy Császárné Ő Felsége a magyar üdvözlő küldöttiséget magyar diszöltönyben fogadta, s Császár Ő Felsége megígérni kegyeskedett, hogy Felséges hitvesével Magyarországot nem sokára meg fogja látogatni.

— A bécsi lapok hasábjai még mindig a legmagasb menyegzői ünnepélyek leírásával vannak tele, főleg a világitásról azt írják, hogy nagyszertűségben eddig párja nem volt.

— Az erdőszegetlet Pécsen tartandó közelebbi gyűlésén, hir szerint, egy indítvány fog főmerülni, e gyűlésnek állandóan Pestre áttétele tárgyában, — mi ha megesisik, a tagok komoly lépéseket fognak tenni egy általános erdőszegetlet felállítására, melyre csak egyike a főrangnak 10,000 prftot ígért.

— „Eszter“, „Gordiusi csomó“ stb szerzőjétől Pesten egy 3 kötetes újabb regény jelent meg. Czime: „A zöld vadász.“ Ara az egész munkának 3 prft. A ki Eszter szerzőjében az Abafi szerzőjét megismerte, annak nem kell ajánlanunk ez újabb művet.

— Végre föltalálták az aegyptomi sphynx belsejébe vezető útát. Ezelőtt mindig e mesés állat mellénél és első lábainál keresték, míg Marietti nevű francia egyik oldala mellett a bejáróra akadt, mely márványfalú, föld alatti turegekbe vezet, melyekről gyanítják, hogy a piramisokkal összeköttetésben állnak.

— Bögya Rózát szerződtették a nemz. színházhoz, s a napokban várják Pestre, hogy szereplését megkezdje.

A Barra-émlékre adakoztak:
(2-dik közlés)

3. T. Csiki Samuné gyűjtő-ivén:
Dr. Csiki Samuel 10 ft. Gedő József 10. Sigmund Elekné 10. Schopf Lajosné 5. Reh-

landnő 4. Posch 2. Pákei Lajos 5. Nagy Elek 15. Lészai Lajos 5. b. Huszár János 10. Biró Pálné 1. Pfennigsdorf 2. Kulisséky Jánosné 3. Lőrinczi Mihályné 1. Özv. Vinkler Károlyné 1. Berde Arónné 2. Filep István 30 kr. Székely Mózes 2. Valaki 5. Valaki 5. Dietrich Samu 10. Hilborth Kristof 4. összesen 212 ft. tot 30 krt.

4. Hirschfeld Eliza gyűjtő-ivén:
Hirschfeld Eliza 5 ft. Hintz György 12. gr. Kemény Miklósné 5. Özv. László Ferenczné 5. Özv. Szathmáriné 1. Ifj. gr. Kemény Istvánné 2. Özv. b. Báaffi Ferenczné 1. b. Bánffli Dánielné 1. Hajós János és neje 10. Dobayné 20 kr. Özv. gr. Kemény Dénesné 1. Zejk Károlyné 1. Fröhlichné 5. Özv. Gyergyai Ferenczné 5. Fejér Márton 5. Özv. Gyergyai Samuelné 2. Árkosi Lajos 2. Simai Tódor Szamosujvárt 1 ft. 30 kr. összesen 65 f.

5. Ujfalvi gyűjtő-ivén:
Kaczkőről szádos Ujfalvi Samuel 5 ft. Zsoltról Fodor József 5. Reitegről Enyedi Istvánné 6. Bécsből gr. Bethlen Józsefné 5. Bécsből gr. Bánffli Dénesné 5. Bécsből Radnotfáy Samu 5. a kolozsvári dalszintársulat 25. Összesen 56 ftot.

6. Veszprémi Elek gyűjtő-ivén:
Valaki 10 kr. Valaki 10 kr. Valaki 1 ft. Balog Pál 6 kr. K. Lajos 10 kr. Valaki 1 ft. Hochnerné 10 kr. Krausz 6 kr. Szolczer 6 kr. Borsos 6 kr. Andraschofszki Daniel 20 kr. Andraschofszki János 24 kr. Csobánczy 30 kr. Valaki 12 kr. Wertheim Dávid 3 kr. Braun Herman 6 kr. Deutsch Izrael 10 kr. Bikkfalvi 2 kr. Farnos Elekné 1 ft. Stark József 1 ft. Mészáros József 30 kr. Bruzer István 6 kr. Rösler Samuel 2 ft. Antos József 1 ft. Kovács Mihály 2 ft. Konecsi Ignác 3 kr. Hersch Jákob 4 kr. Hirsch Jákob 6 kr. Könczöl Jónagyné 1 ft. Salamon Samu 1 kr. Valaki 1 ft. Valaki 30 kr. Reich Mihály 1 ft. Herman Mihály 6 kr. Hersch Lázárné 2 kr. Moldován Károly 30 kr. Kopcsa József 6 kr. Papp József 6 kr. Bányai József 4 1/2 kr. Zagoni Szabó Mihály 6 kr. Özv. Vónyané 2 kr. Horváth József 2 kr. Karsai István 3 kr. Szathmári Bálint 3 kr. Székeli István 2 kr. Nagy István 1 kr. Szöllösi Juliánna 12 kr. Hatházi István 2 kr. Butyka Ferenc 2 kr. Bereczki Antal 2 kr. Gombos József 3 kr. Boldizsár György 2 1/2 kr. Ajtai Józsefné 10 kr. Gombos Károly 2 kr. Simon József 2 kr. Özv. Kovács Györgyné 2 kr. Máté József 2 kr. Török János 2 kr. Balog János zilahi 2 kr. Incze István 4 kr. Váradi László 6 kr. Albert Antal 12 kr. Kapitán László 3 kr. Hugyecz Mihály 8 kr. Biró Mózes 4 kr. Valaki 12 kr. Orosz András 6 kr. Straucz András 10 kr. Balási Mihály 4 kr. Sielberfeld Abraham 4 kr. Kremer 1 ft. Baranyai Sándor 2 ft. Baranyai Sándorné 2 ft. Morvay Róza 1 ft. Boeskor Mihály 30 kr. Bányai Károly 1 ft. összesen 25 ftot 55 krt.

7. Kriza János gyűjtő-ivén:
Kriza Ferenc 5 ft. Ferenczi Mózes szám-tiszt 1. Magyar Mihály 1. Ferenczi Mózesné 1. Úrmósi Samu 2. Özv. Sala Samuelné 5. Gálfalvi Imre 6. Kriza János 3. Vinklerné 1. összesen 25 ftot.

8. Nagy Ferenc gyűjtő-ivén:
Nagy Ferenc 1 ft. Möricz Beta 24 kr. Ujfalviné 2 ft. Özv. Jónásné 20 kr. Viski Eszter 20 kr. Székely Elek 1 ft. Velits György 1 ft. összesen 6 ftot 4 krt.

9. Kronstädter József gyűjtő-ivén:
Kendeffy Farkasné 1 ft. Reichberg Lőrinczné 1. Fröhlich Erigyesné 2. Kocz Daniel 1. Szentpáli 24 kr. Özv. B. — né 5 ft. Rákosi József 20 kr. Özv. Bogdánfi Gáborné 20 kr. Rákosi Laura 1. Fajk Márton 4. Szilágyi 1. Özv. Sombori Istvánné 2. Jóé leányok 1. Pálfi Dénesné 5. Katona Elok 5. Linder József 20 kr. Gyöngyösi János 40 kr. Özv. Dehreczeni Mihályné 1 ft. Özv. Gacza Pálné 40 kr. összesen 29 ftot 44 krt.

10. Csató János gyűjtő-íven: Csató János 1 ft. Folyovich József 1 ft. Valaki 1. Csiki Alajos 1. Szűcs József 22 kr. Váradi József 30 kr. Czákó Jánosné 30 kr. Asztalos István 1 ft. Bolegh Ferencz 30 kr. Valaki 6 kr. Rajkáné 1 ft. Valaki 6 kr. Mátfői József 1 ft. összesen 9 flot 4 krt.

A tíz gyűjtő-íven összesen 731 f. 49 kr.

Nyílt tőr.

Hála-nyilvánítás.
Nagy feladatok egyike lenne kisebb nagyobb olyan körbe jóni, hol a pénz-szűke beszélgetés szövege elébb hátrább no volna. S lám még is minden ebbéli szükség mellett szinte a pénzzel s egyértékű levelekkel elhagyott tárcza még se vész el mindenkor. Folyó hó 3-kán egy nyakravaló (Cravatte) veendő be-menek egyik itteni keztyűs holtba, hol az ott munkált A. K. nevű csakugyan idevaló be-csületes segéd többeket eládván, egyet ki-választék, kifizetém s távozáim. Óra se tell, vásárlatoman némit változtatandó, visszatérek a holtba, elétáram kívánatomat, a dícsért se-géd teljesítést ígéré, s én ismét bucsuzám. De ő feltartott s méltó bámulatomra elébb ott felelt tárczámat átadja; még pedig hogy? ... ugy, a mint volt — dézmálatlan. Istenem! mi

kedves érzés ömle lönyemen el a tárczának látására, még inkább e brilláns lönyre, át akarám adni pénzemnek neki; megsérteni azon-ban pénzzel becsületét bántalomnak tartám, hálámat így kedves érzéseim mámorában csak is sokszorosan elhebegett „köszönöm“-ben nyilvánítám. Ujabb meg újabb köszönet tölem csakugyan itt is az ifjú derék keztyűs segédnek, s hogy ő, mint lehető hozzá hason-lók soká boldogul és szerencsésen éljenek szí-ven forró ohajja. Kolozsvárt máj. 3-án 1854. Szentgyörgyi.

TÁRCZA.

Vegyesek.
Híres emberek gyengeségei. Tycho Brahe, a csillagász, ha egy rókat vagy nyulat látott, elhalványult s egész testében reszketett. — Dr. Johnson soha sem lépett bal lábbal a szobába; ha meg-eselt, visszafordult s jobb lábát tette előre. — Ju-lius Caesar görcsöket kapott a menydörgés hallá-sára, s mindig földalatti boltzatok alá akart menni, hogy a borzástól robajni ne hallja. — Erzsébet királyné előtt csak a pusztá szó „halál“ iszonyatos volt; s Talleyrand is reszketett, ha e szót hallá. — Nagy Péter csár soha sem mert hídott át menni; s noha e félelmet le akarta győzni, nem volt elég ereje hozzá. — Lord Byron nem nézhette, ha asztal-nál a sóba nyultak; s ha valaki az asztalra ön-té, felugrott s ott hagyá az ebédet. Még számos ily gyengeséget tudnánk felhordani, mint nagy embe-

rek sajátságait, de ez is elég arra, hogy megtanul-juk tőlük mások gyengeségei iránt elmozdítani lenni. A nagyság is gyengeségekkel jár, de a gyengeség nem mindig társa a nagyságnak.

Gondolatszálak.

* A kevelység többé kerül mint az éhség, szomj és hideg.
* A mi nincs érdekében az egész rajnak, nem használ az egyes méhnek sem.
* Öszinteség: ez annyit tesz, mint kimondani a mit gondolunk, tenni, a mit mondunk, s főleg annak lenni, a minőnek látszunk.
* Az idő minden gyorsasága mellett is igen lassan telik az olyannak, a ki csak folyására figyel.
* A nemzet jóléte nem a gazdagság össze-halmozásában áll, hanem helyes elosztásában.
* A nevelés oly foglalkozás, a melylyel minden embernek holtig kellene foglalkozni maga irányában.
* Szegénység és tudatlanság mindig nagy ro-zsákat szül. A szegénység könnyen dühö lobban, a tudatlanság pedig könnyen hallgat a rossz tanácsra.
* Azt mondják a chinaiak: jobb egy koldus könyvet letörölni, mint egy ministertől száz mosolyt nyerni.
* Egy keleti közmondás szerint: a ki ma min-denkinék ad, mint bölcsek fekszik le; de ha másnap valamit kér, mint bolond fog fölkelni.
* Kétszeres rozsat tesz az oly nő a ki ir: ne-veli a könyvek számát, s fogyasztja a nőket.
* Gazdagság és születés mindent adnak, de semmit sem kárpótolnak. Szépség és tehetség min-den ajtó megnyitnak, ne mire sem vezetnek. Böl-cseség és erény mindent megérdemlnek s — nem nyernek semmit.

PIACZI ÁRAK.	váltóban.	Buza. [Elegy buza] Rozs Árpa Zab Törökbuza												Pityóka		Széna		F a		Hus		Gyertya	
		A l s ó a u s t r i a i m é r ő.												mársa		ö l		font		font			
		ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.		
Kolozsvár május 4-kén	14	—	10	—	8	30	6	—	3	30	7	50	5	30	2	30	—	—	16	1	5		
Torda april 29-kén	12	—	—	—	6	—	—	—	2	40	6	40	3	10	—	—	—	—	15	1	—		
B. Hunyad " 29-kén	13	55	12	12	8	50	—	—	3	25	8	10	—	—	—	—	—	—	15	1	4		
Dézs " 29-kén	12	30	10	30	9	—	—	—	2	40	6	15	5	30	—	—	—	—	14	1	6		
Enyed " 29-kén	13	55	11	14	8	—	—	—	3	57	7	55	—	—	—	—	—	—	15	1	6		
K. Fejérvár " "	12	38	12	—	7	33	—	—	4	40	8	—	5	20	—	—	—	—	17 1/2	1	6		
Besztercze " "	11	20	7	8	6	15	—	—	2	40	6	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Sz. Udvarhely " 25-kén	11	40	—	—	5	50	—	—	3	30	5	50	2	42	—	—	—	—	15	—	—		
N. Várad " "	15	—	12	—	9	30	7	—	5	—	9	15	—	—	—	—	—	—	20	1	12		

Agio. Bécs máj. 1-én: arany: 41 1/2 ezüst 37 1/2.

HIRDETÉSEK.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(360) (2-3)

Birtok eladás.

Gróf Csáky Károly — mig élt szépmegyeyi főispán ur — elhalálozott özvegye szül. Papce Erzsébet ő nagyságának vég hagyományi tőmegé-hez tartozó — régebben pedig a gróf Traun Károly Mőcsi jőszágához tar-tozott — következendő fekvő majorság-birtokok u. m.
a.) A Szamosújvár-Németi cs. kir. alkerületben Szépenyerő Szent-Mártonban két darab erdő, egyik 49, másik 30 hold és egy majorság-szőlő a Gyulafi-hegyben 1 hold 752 ö l kiterjedésű.
b.) Alparéti cs. k. alkerületben Tálásfalván: 45 hold épületi fának való erdő — és egy szántó 2 hold kiterjedésű.
c.) Válaszuti cs. kir. alkerületben Völcsön: egy darab erdő „La funda szekerilor“ nevű helyen 16 hold 826 ö l.
Más a „Karbunárban“ 10 hold 560 ö l. dttó. a „Rezorában“ 5 „ 1207 „ dttó. a „Kirligáiban“ 2 „ 1486 „ dttó. „In face stybuluj 3 „ 1075 „ dttó. „La káráre kestyehitzi“ 3 hold 1076 ö l.
Es egy pusztá telek — kiterjedése 240 ö l.
d.) M. Egregyi cs. k. alkerületben: Paptelkén: két erdő, egyik 300 — másik 80 hold, — és két telek.
e.) Bánfy-Hunyadi cs. k. alkerületben Valkón: Valkói havasi jövedelem-rész egy fél telek után. Behöz éven-ként 90 — és 132 vft. közölt.

Bodocson „La prihogystyco“ nevű nagy — „La vále csetetzi“ és „La Dumbrava“ nevű, kisebb erdők.
Ugyanott a Babuczi praedium — ugy a Dupe Hagou nevű praedium, fele részei — együtt, vagy külön ta-gokban szabad kézből örök áron eladandók.
Szöbéli vagy bérmentes levelek ut-ján teendő írásbeli tudakozásokra részletebb felvilágosítást kaphatni — hol egyszersmind az eredeti birtok-levelek megtekinthetők
Kolozsvárt belvárosi nagy piac 455 szám alatt
Hajós Jánosnál.

(356) (2-3)

Fürdői jelentés.

Alóírt azon szándékkal, hogy az Ó-Rodna mellett lévő Dombáti fürdőt régi jó hírébe visszahelyezze, ez ásványos fürdőintézetet kibérelle.
Midőn alóírt ezt közhírré teszi, van szerencséje a t. cz. fürdővendégeknek megígérni, hogy kényelmes el-szállásolás, a lehető jutányos és jó ét-kezésről, italokról, frisitökről s kielé-gítő mulatságról gondoskodni fog.
Ez által meg lesznek egyszersmind mentve a t. cz. fürdővendégek azon korábbi kellemetlenségtől, hogy külön konyhatartanak.
Jelentem egyszersmind, hogy az itt találtató gőzfűtési készülék már tel-jesen helyre van állítva.
Gärtner János, az Ó-Rodna melletti dom-báti fürdő-intézet haszon-bérlője.

(355) (4-5)

Orvosi jelentés.

Alóírt 30 évi kórházi tapasztalásra támaszkodva LEVELEZÉS útján gyó-gyit minden külső betegséget, mely fiatalkori tapasztalatlanságból, erős nedvesztésből satb. ered, valamint a higanynyal és jódallal vissza-élés következtében keletkezett még na-gyobb rossz következményeket, mint: borkilitések, ideges fejfé-jás, elme gyengeség, roz-skedés, szédülés, csontfá-jás, tagok reszketése, vizellet-rekedés, rendetlen aranyér, ugy szintén gyengeségen vagy túlsá-gos ingerültségen alapuló minden al-lesti betegséget. Alóírt tehát elvállalja a gyökere s gyógyítást, ha a be-teg, a minden becsületes orvosnak sa-játos szoros hallgatás pécseje alatt, azelőtt kiállott betegségeit, valamint vérmérsékét, testalkotát és más élet-módját az alóírt cím alatt nyíltan és szabadon közölni nem általja.
SELING C. A. nyug. cs. kir. bányászorvos, kiszolgált katonai főorvos, igazgató és kerületi bányas-orvos. Bécsben Dorottya-utca 1107. sz.

(358) (3-3)

Eladó jőszág.

Szász-Fenesen egy szántó-kaszáló-erdő- és regalékből álló kis részjő-szág örök áron eladó. Értekezhetni iránta Kolozsvárt, külső-szénutezai 198-dik számú házban.

(361) (3-3)

Eladó bivalok.

Kolozsvárt a Hidkapun kívül, a vá-roso malmával szemben, a 28-ik szá-mu háznál két fejső bival, mind kettő borjuval eladó. — Értekezhetni irántok a nevezett háznál a tulajdo-nossal.

(365) (1-3)

Eladó kocsi.

Egy már használt és jó állapotban tar-tozott utazó kocsi, csigargókkal ellátva, jutányos áron eladó Kolozs-várt belső Szénutezában 159-ik szám alatt.

(366)

Hiradás.

A ló, szarvasmarha és juh tulajdono-sok kényelmel végett a kolozsvári olajgyár lenolajpogácsa áruhelyét Sza-kál József özvegye kereskedésébe tel-te át, a hol azt mázsánként 1 frt. 36 prkjával vehetni. Font számra is lehet vásárolni.
Annymira ismeretekes azon előnyök, a melyeket a lenolajliszt minden ál-latnak nyújt, hogy ajánlásra nincs szüksége; azonban megemlítendő, hogy ára a korpát túl nem haladja, mig a marhának négy-ötször annyi táplálé-kot nyújt, s nagyon egészséges. Külö-nösen ajánlandó fejső lehetneknek, mert a tej bősége sokat tesz, a nélkül hogy szagát változtalná. Vidékről jövvő meg-bízások is pontosan teljesítettek.

A kereskedelmi és iparkamara befolyása mellett szerkeszti BERDE ÁRON, tanár. —

Nyomatott a rom. kath. lyc. könyvnyomóintézte betűivel.